

IZHAJA VSAK DAN

Na nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačilo se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolnjenih naročnin, se upravnica ne odzira. Naročnina za nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za leto 24 K, za pol leta 12 K, za 3 mesece 6 K. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije se pošiljajo na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik: konzorcijski list „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“, vplavna zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20. Polno-branilni račun št. 841-652. TELEFON R. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ministrs. predsednik Lukacs pri cesarju.

ISL 22. Ministrski predsednik Lukacs je dospel danes ob 7 semkaj z rodbino in v spremstvu svojega privatnega tajnika, ministrskega koncipista Latinovicsa. Ministrskega predsednika Lukacsa sprejme cesar v avdienci ob 10 predpoldne, na kateri bo poročal o tekočih stvareh ter o splošnem političnem položaju na Ogrskem. — Lukacs odpotuje ob 2 pop, v Bad Gasteln.

ISL 22. Avdienca ministrskega predsednika dr. Lukacsa pri cesarju je trajala približno eno uro. Ko se je ministrski predsednik povrnil v hotel, je sprejel hrvatskega komisarja Cuvaja, ki je predpoldne dospel semkaj.

Komisar Cuvaj v ISlu.

ISL 22. Kraljevi komisar Cuvaj je danes eno uro konfiriral z ogrskim ministrskim predsednikom dr. Lukacsem, kateremu je poročal o sedanjem političnem položaju na Hrvatskem.

Afera Kovacs.

BUDIPEŠTA 22. Kraljevo sodišče je razpravljalo danes o rekuru poslanka Kovacsa proti temu, da se nahaja v preiskovalnem zaporu. Kraljevo sodišče je odklonilo rekurz iz enakih razlogov kakor obtožni senat. Kovacs ostane torej še nadalje v preiskovalnem zaporu.

Avdienca nemškega poslanika pri carju.

PETROGRAD 22. (Izv.) Car je v sprejel danes v avdienci tukajšnjega nemškega poslanika. V očigled političnemu položaju je pripisoval tej avdienci veliko važnost.

Novi topovi.

DUNAJ 22. (Izv.) Na Dunajskem kame-nem polju so se vršili danes poskusi z novimi 305 cm kalibrskimi poljskimi havbicami. Projektili tehtajo 350 kg vsak, visoki so čez 1 meter ter vsebujejo 40 kg ekra-zita. S temi topovi so streljali na daljavo 7000 metrov, krogla je dosegla višino 4000 metrov. Učinek strela je grozen. Kot tarča je služila 2 in pol metra debela železno-betonska plošča, katero je projektil raznesel na drobne kosce. Vojna uprava je z vspehi teh topov popolnoma zadovoljna ter hoče baje naročiti več baterij teh havbic.

Ogrski škofje se ne udeležijo pogreba nadškofa Samasse.

BUDIPEŠTA 22. (Izv.) Iz Jagra po-ročajo, da se pogreba umrlega nadškofa kardinala Samasse ne udeležijo noben ogrski škof. Kardinal Samassa je živel z ogrskim episkopatom v razdor. O priliki njegove demantne maše se je udeležil slavnosti en sam ogrski škof.

Pred vojno med Turčijo in Črnogovo.

SKOPLJE 22. (Izv.) Konflikt med Turčijo in Črnogoro se silno postruje. Vse kaže na to, da bo prišlo do krvavega obračunavanja med obema državama. Orijentiska železnica je morala včeraj prepeljati v Mitrovico 10 bataljonov vojšta. Vse to vojaštvo oddide iz Mitrovice na črnogorsko

mejo. Turki zatrjujejo, da so vsi vojaki silno bojaželjni, čemu pa poznavalci razmer ne verjamejo. Turškim vojem bo poveljeval Djavid paša, ki bo imel pod sabo 2 diviziji. Pri Berani je zbranih 6000 Črnogorcev in Malisorov.

PLOVDIV 22. (Izv.) Po poročilih iz Carigrada se v turških vladnih krogih z vso gotovostjo računa s tem, da pride najkasneje v enem tednu do vojne s Črnogoro. Turki zatrjujejo, da je dal kralj Nikola črnogorski namenoma po iregularnih četah zavzeti Berano, da bi s tem dobil povod za oboroženo akcijo proti Turčiji.

Srbsko-bolgarska zveza.

DUNAJ 22. (Izv.) Nasproti govoricam o srbsko-bolgarski zvezi je izvedela „Kor. Slavia“ iz poučenih krogov sledeče: Med Srbijo in Bolgarijo ne obstoja sicer nikak dogovor. Ali politika je v obeh državah enaka. Obe državi skrbje sedanje neznosne razmere v Turčiji, posebno pa imata skrb, da ne bi nastopili v Turčiji čuitelji, ki bi utesnili škodovati obema državam. Posebno vznemirja obe državi skrb, da ne bi prišlo zopet na tapet dardanelsko vprašanje in delitev uplívne sfere na Balkanu med Rusijo in Avstro-Ogrsko.

Pod pritiskom teh okoliščin je samo ob sebi umevno, da zasledujeta obe državi enake cilje. Politika obeh narodov ni naperjena proti Turčiji, temveč proti umeševanju tujih močnih držav.

Ideja skupnega postopanja je bila sprejeta na obeh straneh z velikim veseljem. Po tem načrtu bi obsegala zveza Srbijo, Bolgarijo in Grško.

Češki listi proti dopustu učiteljstva o priliki evharističnega kongresa.

PRAGA 22. (Izv.) „Česke slovo“ priobčuje sledeči odlok, naslovljen na okrajne šolske svete na Češkem, datiran z dnem 22. t. m.: V zadevi dopusta učiteljstvu o priliki evharističnega kongresa na Dunaju: Vsled dovoljenja ministrstva za uk in bogocastje je dati javnim učiteljskim močem, ki se hočejo udeležiti evharističnega kongresa na Dunaju primeren dopust. Če je potrebno, se lahko prične šolski poduk mesto 15. septembra še le 18. 9. po končanem evharističnem kongresu.

„Česke slovo“ pripominja k temu odluku: Izražamo svoje največje ogorčenje proti takemu postopanju šolskih oblasti ter pričakujemo, da se naše napredno učiteljstvo ne bo posluževalo tega dopusta.

100-letni jubilej smodnišnice.

PRAGA 22. (Izv.) V Sedlecu slavi te dni tvornica smodnika svojo stoletnico.

„Gališke Ricmanje“.

LVOV 22. (Izv.) Prebivalci treh galskih občin so radi spora s cerkvijo korporativno prestopili k rusko-ortodoksni veri.

15 vojakov obsojenih v smrt na vešalih.

TASKENT 22. (Kor.) V procesu radi revolte v sperskem taboru je bilo 15 vojakov obsojenih v smrt na vešalih, 112 v daljše in krajše prisilno delo, 79 v ječo in 15 za uvrstitev v kazenski bataljon. Sedem jih je bilo oproščenih.

so se njegove velike modre oči orosile s solzami in začel je s tresočim se glasom govoriti slovaški. Prinašal je pozdrav svojega velikega rojaka in ponavljal njegove besede o materi Slavi in njenih hčerkah. Vsi so ga pazljivo poslušali, se veselili po otroško ker so ga razumeli skoraj vsako besedo. Kakor kak apostol je vzdignil roke in pripovedoval o orjaški slovanski lipi, kateri se raztezajo veje nad prostorom od ledenega morja pa do solzane Adrije, od nepreglednih sibirskih planjav pa do podnožja Alp.

— In mi smo vsi veje in listje te lipe in doktor se držimo tega skupnega debila, smo močni in veliki; če se pa odtrgamo od njega, smo suhljad, ki jo more pobrati tuja roka, da zakuri žnjo svojo krušno peč. Toda složni — smo vojaki, da se nam mora čuditi svet. Bati se nas ni treba nikomur, kajti tipa ima nežno cvetje in ni kakor germanski hrast s svojim trdim žledom. Bodimo torej, bratje, zvesti naši slovanski lipi, naši materi Slavi, ki nas je vse dojila na istih prsih in vse nas uspevala z isto materinsko pesmijo. Bratje, poljubite me! — In navdušeni, ogrojeviti mladci so se objeli v opek skupen objem, prsi so se jim razburjeno dvigale, mogli so le zadostno ječati, a po licih so jim tekale solze veselja, ki so se izgubljale v bratskih poljubih.

Isti trenotek se je na vztoku porodilo solnce in se vzdignilo izza daljne planine ter z zlatim valom obilno zeleno pokrajino pod seboj, temne zidove kraljevske cerkve, črne strehe mesta Zagreba in tam doli v ravnini Savo, ki se je lesketala med zelenim

Morilec soproge obglavljen.

BEROLIN 21. Na dvorišču sodne ječe v Insterburgu je bil včeraj zjutraj obglavljen bivši molzač krav Krutzki iz Grüneheide. Obglavljen ga je rabelj Schowietz. Krutzki je minolo jesen ustrelil svojo soprogo in porotno sodišče ga je obsodilo na smrt.

Potres v Turčiji nadaljuje.

CARIGRAD 22. V Marmarskem morju nadaljuje potresni sunki. Malo število hiš, ki so ostale ohranjene, se hoče podreti.

Pistyan 22. V vasi Vagdehüd se je 15 družin zastrupilo vsled vživanja gob. Pet oseb je že umrlo.

Berolin 22. Danes predpoludne je uradni Schaffhausenske banke, Friderik Klotsch pobegnil s okoli 100.000 markami v 4% pruskim konsolih, katerih številke niso objavljene.

Berolin 22. (Kor.) — Bančni uradnik Klotsch je bil danes aretiran v svojem stanovanju v Charlottenburgu. On je od septembra m. l. dvignil od defraudiranih papirjev znesek 50.000 mark in izkupilo napravil. Včeraj je prodal ostanek vrednostnih papirjev in je izkupilo deponiral pri neki banki. Ko se je danes zjutraj vršila revizija, je bilo razkrito poneverjenje.

Homatije v Turčiji.

Turško črnogorski spor.

BEROLIN 22. „Lokalanzeiger“ poroča iz Carigrada: Spor Turčije s Črnogoro se utedne mirno rešiti. Neki balkanski diplomat zagotavlja, da je hotela Črnagora vsled obkoljenja Berana le pritisniti na Turčijo.

Ministrska kriza.

CARIGRAD 22. Demisija Husejn Hilmi paše se potrjuje oficijelno.

CARIGRAD 22. Pravosodna listnica je bila ponudjena tajniku Hilmi beju, ki jo je sprejel.

CARIGRAD 22. V okolici Halmi paše zatrjujejo, do je odstopil, ker se je bal, da ne bo kabinet več nepristranski.

CARIGRAD 22. Glasilo mladoturškega odbora „Tanin“ obžaluje padeč justičnega ministra Hus-jn Hilmi paše, kateri je padel vsled dopustljivosti vlade v aibanskem vprašanju in meni, da je edino pravičen recept mladoturškega ministra Telaata, ki pravi, da se Albancev ne sme streljati, ampak pretepati jih do kosti.

Turški prestolonaslednik na Dunaju.

DUNAJ 22. Turški prestolonaslednik je dospel danes v najstrožjem inkognitu semkaj. Turški poslanik na Dunaju je šel prestolonasledniku nasproti do Požuna.

Dogodki v Albaniji.

BEROLIN 22. „Lokalanzeiger“ poroča iz Carigrada: Spor med Turčijo in Črnogoro utedne biti rešen kmalu.

Italijansko-turška vojna

Mirovna pogajanja.

LONDON 22. Turški poslanik v Londonu, Tevrik paša, se udeležil mirovni pogajanj v Parizu.

BEROLIN 22. „Lokalanzeiger“ javlja iz

Carigrada; Danes so se pričela v Parizu mirovna pogajanja med turškimi in italijanskimi delegati. Ta pogajanja se neoficijelna, zaupna in neobvezna. Turški odposlanec v Parizu, Rifaat paša, se bo tudi udeležil pogajanj.

CARIGRAD 22. „Sabah“ pripoznava, da so sedanja mirovna pogajanja nadaljevanje mirovne akcije v Švic, sklenjene od prejšnje mladoturške vlade. List je ponatisnil izjavo nekega diplomata, glasom katere se bodo nadaljevala zaupna mirovna pogajanja ter trajala približno dva meseca, nakar pride do oficijelnih pogajanj.

PARIZ 22. „Echo de Paris“ vztraja pri svoji trditvi, da je pričakovati sklenjenja miru v oktobru ali najkasneje v novembru. Pogajanja v Parizu so privatnega značaja. Oficijelna pogajanja se bodo vršila v Švic.

Premirje bo kmalu sklenjeno.

LONDON 22. Turški poslanik v Londonu se udeležil mirovni pogajanj v Parizu. Upati je, da bo v kratkem sklenjeno premirje, kateremu sledi sklep miru.

Proti tiraniji na Hrvatskem.

Kakor sploh ni bilo drugače pričakovati, je bil sinočni javni shod radi dogodkov na Hrvatskem naravnost ogromno obiskan. Ni v Sokolovi dvorani, kjer se je vršil shod, ker se gledališka dvorana renovira, in v velikem atriju pred dvorano ni bilo prostora, da bi mogla pasti igla na tla. V svojem pozdravnem govoru je izvajal predsednik pol. društva „Edinost“ dr. Wilfan, da predmet današnjega zborovanja zasluži vso našo pozornost, da zasluži, da izrazimo svojo voljo na manifestanten način. Zbrali smo se, da povzdignemo svoj glas v imenu zakona in najsvetejših pravic. Ravno zato pa naj bo naš nastop dostojanstven, ker zakonitim načinom moremo najbolje služiti stvari, radi kratre smo se sešli. Namen temu shodu ni samo, da damo bratom onkraj Sotle moralne podpore, ampak tudi, da nastopimo v obrambo državnih zakonov, ki jih podpisuje isti vrhni faktor pri nas in na Hrvatskem. Vsi poklicani faktorji naj vedo, da smo vsi na jugu pripravljeni braniti te zakone, svojo svobodo in svojo konstitucijo.

Dr. Wilfan je govoril s takim ognjem, da je kolj v začetku kar elektriziral občinstvo.

Nato je predsednik podelil besedo dr. poslancu dr. Rybařu, ki ga je občinstvo pozdravljalo na nazaden prisrčen način. Nadvezel je na besede predgovornika o dvojnem pomenu današnjega zborovanja. V nadaljnjem govoru je govornik razpravljal, kako je možno da danes na Hrvatskem vlada le volja enega človeka, pandurja Madjarov in je pri tem pojasnjeval, v kaki zmoti so bili Hrvatje vsikdar, kadar so pričakovali zaščite in ljubezni Madjarov. Pripovedoval je, kako je bil v jednaki zmoti tudi cesarski Dunaj, ko je mislil, da z dobrohotnostjo priveže nase Madjare. Ali jedno dobro so prinesli ti dogodki na Hrvatskem vendarle, spoznanje namreč, da le v slogi v hrvatskem narodu samem in pa v jedinstvu med Hrvat in Srbi je rešitev. Potem je dokazoval, koliko bi se mogla Avstrija učiti iz svoje lastne zgodovine v Lombardiji in na Beneškem, kjer je le ona sama s svojim policijskim zistemom ustvarila revolucionarno. Govornik je našteval vse neizmerne zasluge, ki si jih je hrvatski narod pridobil za državo in dinastijo. In je s tresočim glasom žigosal način, kako se danes vrača Hrvatoma vsa ta neizmerna udanost in ljubav — način, ki je prišel do izraza v kulturnih in juističnih stališčih, kakor so bili takozvani veleizdajski procesi proti Srbom, tisti prosluli Fridjungov proces in sedanji proces proti Jukiću in tovarišem. Ta proces je kulturni škandal in v interesu naroda in monarhije je, da se taki škandali ne ponove več, ker nas sramote pred vso Evropo. Govornik je nato dokazoval, da nimamo od nikjer pričakovati pomoči, nego le od zavesti, da smo en narod od Koroške pa do srbske meje, in da to svojo pripadnost k enemu narodu naglašamo posebno tudi proti Dunaju in Budimpešti. In ker se v Dalmaciji pojavljajo neki znaki, kakor da bi se hotelo tudi tam začeti s silničnimi procesi, je svaril govornik cesarski Dunaj pred vsakim takim poskusom. Govornik se je tu spomnil sedanje akcije našega ministra za unanje stvari, ki vabi velesije, da bi napravile konec vojni med Italijo in Turčijo. Dr. Rybař pa je zaklical ministru: Čemu hodiš dehat mir v Turčijo in Italijo? Saj imaš vojno stanje doma! Čemu tvoja beseda veljave pri ministrih raznih držav in pri vladarjih mora imeti tvo-

PODLISTEK

Osvit.

Slike iz tridesetih let.

Spisal Kaavor Šandor Olajski. — Prevaj A. E.

— Kotromanić je zopet začel govoriti: — Ni še temu osem dni, ko sem bil skupaj ravno tako ob isti zgodnji uri tu s prijateljem Janom Hurbankom, s slavnim pesnikom Kolarjem in učenjakom Jungmannom, a stali smo na Kraljevskih Hradčanih. Poleg nas sveti zidovi Slavotovega stolpa, pod nami pa zlata Praga s svojimi brezštevilnimi cerkvami, starimi stolpi in sijajnimi palačami. Vltava je tekla pod nami in solnce se je v ružnih žarkih prelivalo in zibalo po njenih temnih valovih. Ej, bratje, nimam besedi, da bi vam opisal, kako divno sliko sem gledal, ko se je pred mojimi očmi razprostiralo sprelepo mesto, polno veličastnih spomenikov velike minulosti. In ta krasota je delo našega naroda, našega Slavo-Čeha, naših bratov, kajti, bratje, — veliki pesnik Kolar me je porčil, da smo vsi isto, da nam je samo treba, da nas združi bratska ljubezen, — pa bomo spoznali takoj, da nas ne morejo ločiti niti gore niti reke — niti daljina. In občutil sem to ljubezen, prisegel sem na onem svetem mestu velikemu pesniku, da bom tu v svoji domovini širil to ljubezen.

— Kotromanić je poljubil Hurbanka in ga oddal v objem Kargačeviću. Hurbanku

ja beseda veljavo tudi pri ogradah ministrih in pri našem vladarju. Zahtevajte torej, da se odpravi sedanje stanje na Hrvatskem!

Mej tem svojim govorom je pokazalo naše ljudstvo svojo disciplinarnost. Dasi je bilo ogorčenje na najvišji stopinji, vendar so se zborovalci pokorili prošnji govornika že v uvodu govora, naj se premagujejo, da bo naša manifestacija resna in čim dostojanstvenejša. Ali ko je govornik končal, tedaj je izbruhnilo po dvorani z elementarno silo, da je prišlo do impozantne manifestacije ogorčenja našega naroda radi tiranije, pod katero trpi narod hrvatski pravo mučenstvo. Demonstracija je trajala več minut.

To je seveda le kratak izvešek iz krasnega Rybačevega govora, h kateremu se še povrnemo.

V imenu Hrvatov in Srbov se je oglasil za besedo arhitekt Costapera, ki je izvajal drhtečim glasom, kako srečen je narod, ako ima poštene voditelje, ki ga vodijo po pravih poteh do narodnih ciljev. A kako nesrečen je narod, ako ga vodi lasten sin v propast, ker služi tujim gospodarjem.

Tržaški Slovenci so tako srečen narod in zato morajo nastopati odkritim čelom. On zaupa v pošten karakter Slovencev in njihovih voditeljev ter jih prosi, naj stvar Hrvatov smatrajo za svojo, da se na Hrvatskem odpravijo ljudje, ki so se stavili v tujinsko službo. Posebno morajo biti dr. Rybač in hvala ti Dalmatinci na tem, kar je rekel glede Dalmacije. To nam mora biti v tolažbo v sedanjih hudih časih. Zahvaljuje se v imenu Hrvatov in Srbov za današnje zborovanje, ki je povzdignilo svoj glas, da bodo morda čula tudi ušesa, ki so bila dosedaj gluha.

Zborovalec Krizmančič je tudi naglašal, koliko so Hrvatje trpeli za državo in kako plačilo dobivajo sedaj.

Ker se ni nikdo več oglasil za besedo, je predsednik dr. Wilfan spregovoril še svoj zaključni govor. Govoril je s povzdignenim in sonornim in s takim temperamentom, da so zborovalci žarela lica. Na predlagamo Vam — je vskliknil — nikake resolucije, nikakega poučnega protesta, ker to kar ste Vi danes čutili in kar so povedali govorniki, ne bodo mogli prezirati na višjih mestih. To je glas naroda! Naše besede niso bile ne frazeaske ne lakajske, kajti, kakor piše izvestno slovensko časopisje ne odgovarja čustvovanju našega naroda. Mi zahtevamo svoje pravice, a se zavedamo tudi svoje dolžnosti do države. Ali tudi na vršenju svojih dolžnosti hočemo biti močati. Mi nočemo padati v tisti podli bizantizem, kakor se pojavlja v izvestnem slovenskem časopisju. Kakor možje hočemo vršiti svoje dolžnosti do države in do cesarja. Izraze svoje lojalnosti ne spremljamo mi s tistimi „hura“ in živio-klici. Ali kraj vse naše lojalnosti naj vedo tam gori na Dunaju, da tudi naša potrpežljivost ima neke svoj konec. Naj vedo, da se mi tu na jugu čutimo vsi en narod in vsaka krivica, ki se godi enemu delu naše skupnosti, boli nas vseh. Sicer res ni lahko vršiti svoje dolžnosti do države v kateri se dogajajo kulturni in justični škandali, radi katerih se mi sramujemo radi sebe in v imenu države! Radi sebe torej in radi časti monarhije kličem: Popravite, kar ste zgrešili!

Iznesenimi čustvi in živo razpravljajoč o dobljenih utisih so se zborovalci mirno razšli.

Umazana timavska voda v mestnem svetu tržaškem.

V sinočni seji je svet. Černivec, že v četrti seji nadaljeval svoj obstrukcionistični govor. Ker seveda nimamo toliko materiala na razpolago, da bi lahko polemiziral proti poročilu večine v vodovodnih zadevah, pričel je sinoči mučiti mestni svet s citiranjem starih protokolov mestnega sveta in pa seznama vseh mest nemškega cesarstva z navajanjem vodnega konsuma istih. Na splošno se more reči, da jako srečno in zelo vstrajno izvajajo svojo misljo kot bojevnik socialistične manjšine.

Italijansko-liberalna večina se je izkazala doslej kot stranka, ki ima malo odporne sile. Ko so gospodje svetniki presejli dve uri ali k večjemu tri ure v zbornici, se zmutilo in gospod župan zaključil sejo. Tako so doslej sami podpirali socialistično obstrukcijo, ker so se socialisti od seje do seje lahko odpodili in znova pripravljali. Sinoči je kmalu po deveti uri župan Valerio prepustil predsedstvo drugemu podžupanu Brocchiju, ki kaže več energije in vstrajnosti ter nekako voljo, premagati socialistično obstrukcijo.

V začetku svojega sinočnega govora je svet. Černivec najprej na dolgo in po časi citiral sklepe mestnega sveta iz leta 1882—1903 glede že sklenjenega vodovoda Škocjan-Lonjer-Trst, ter potem omenjal, da se ti sklepi niso izvršili.

Zatem je govornik začel znova „peglati“ prvega podžupana Ricchetti in princa Thurn-Taxisa. — Izdajstvo bi bilo plačati princu kraške skale po K 390 kvadratni meter, dočim je mogla n. pr. okrajna bolnišnica blagajna nakupiti krasna

posestva ob morju v Valle d'Oltra pri Trstu po niti 40 vinarjev kvadratni meter. — Princ Thurn in Taxis, ki je sicer že bil v posesti vseh pravic nad reko Timavo, je vendar leta 1908 (oz. njegova tašča princesinja vdova Hohenlohe) vložil po odvetniku dr. Ricchetti tožbo proti erarju zaradi lastnine, in šel s tožbo v tretjo instanco, pa je v vseh treh instancah propadel. Ko je videl, da ne pride do lastnine, je prošil za dovoljenje, da sme uporabiti dnevno po 100.000 m², ki jih niti od daleč ne rabi. Očividno je, da je hotel to napraviti le zato, da izkoristi tržaško občino. In pri vsem tem je princa zastopal dr. Ricchetti, ki je bil tudi mestni svetovalec, prvi podžupan in pa celo predsednik vodne komisije v mestnem svetu!

Ko so socialisti zasledili nečedno delovanje Ricchetti, se je ta odpovedal klijenteli princa Thurn-Taxisa. Kot princ za stopnik je od tedaj nastopal Adolf A. Alberti, brat mestnega svetovaleca in člana večine Albertija ter svak svetovaleca in člana večine Mraka. Toda Ricchetti je tudi v tem času ostal predsednik komisije. V zadnjem času se je sicer tej časti odpovedal, toda to ne zadostuje, odpovedati se mora kot podžupan in svetovalec.

Nato je svet. Černivec razlagal, kako je sklep glede zidanja obrežne ceste Trst-Tržič vplival tudi na vprašanje timavskega vodovoda.

Pri rešitvi vprašanja timavskega vodovoda pa je zelo interesirana tudi električna družba za izrabo vodnih sil Sočinskih, pri kateri so interesirani tudi mestni svetovalci, in katera družba hoče dvigati timavsko vodo 150 m visoko, da bo lahko tekla v Trst.

Okoli rešitve timavskega projekta je torej interesiranih vse polno ljudi, ki so mu morda prej kot mestni svetovalci bili nasproti a v sled svojih interesov morali postati njegovi pristaši.

Lepo vlogo je igral pri tem vprašanju tudi inženir Sospisio, ravnatelj mestne plinarne. Ko je imel namreč oddati glede cene električne moči, ki jo ponuja že omenjena električna družba za izrabo Sočinskih vodnih sil mestu, svoje zvedeniško mnenje, je jednostavno izjavil, da mu je tudi pri najboljši volji nemogoče imeti v tej zadevi objektivno mnenje, ker je tudi sam član imenovane električne družbe.

Ta je pa lepa! Ravnatelj mestne plinarne in elektrarne se vendar ne imenuje zato da bi pometal ali nosil ogelje, temveč zato, da vodi, da daje v odločilnih momentih potrebnih nasvetov itd. No, in kadar ga mesto najbolj rabi, — ne more izvršiti svoje službe. To je kakor če bi nastavili tržnega nadzornika ki naj bi inspiciral trgovce in ki bi izjavil, da ne more opravljati svoje službe, ker je tajnik trgovskega društva. Inž. Sospisio je najbolje plačani mestni uradnik s knežimi dohodki zato — da ne gleda na korist občine, ampak ki so mu mar le lastne spekulacije!

Govornik je nato prečital dvakrat zaporedoma imena vseh nemških mest ter prvič pri vsakem pristavil, koliko litrov vode na dan pride na osebo, drugič pa kakšen vodovod ima dotično mesto. To je trajalo pol-drugo uro.

Slednjič je pričel citati 1200 spremeni-valnih predlogov tu za vsakega zahteval polmenske glasovanje.

Seja traja, ko to pišemo — o polnoči — dalje ter bo bržkone trajala pozno v noč. Navzočih svetovalcev je 43, torej komaj zadostno število.

Svet. Černivec je danes med drugim izjavil: Večina hoče na vsak način rešiti timavski projekt, toda mi pravimo, da ga ne rešijo na noben način, če jim Slovenci ne pomagajo.

Predsednik je končno danes ob 2:45 zjutraj vzel besedo govorniku Černivcu in na to zaključil sejo.

Za češko-nemško spravo.

Iz Mlade Boleslave poročajo dne 21. t. m.: Namestnik knez Thun je v spremstvu prezidjalnega šefa Brauna obiskal tukajšno okrajno razstavo. V svojem pozdravnem govoru je župan Matoušek rekel med drugim: „Vaša Jasnost si kot zastopnik cesarja v deželi z odkritosrčno vno prizadeva, da bi dosegla mir med obema v tej lepi deželi bivajočima narodnostima. Naša odkritosrčna želja, da se delo miru dovede do zaželjenega uspeha, na podlagi popolne enakovrednosti obeh narodov in nerazdelnosti češkega kraljestva.“

Okrajni glavar Pappušek je v svojem nagovoru na namestnika povdarjal, da žele Čehi in Nemci miru, ker trpe pod sedanjimi razmerami i eni, i drugi.

Namestnik knez Thun se je zahvalil na dveh nagovorih, ter izjavil, da so vsi kompetentni faktorji pridno na delu, da bi se kmalu dosegel med obema narodnostima mir, da bi sedaj vezane sile postale proste za gospodarsko ojačenje dežele.

Domače vesti.

Kupujte narodni kolek. Prejeli smo: Često čitamo po listih tožbe, da po tobakarnah v Trstu ni dobili narodnih kolkov. In to je res in obžalovanja vredno. Ne vem ali naši tobakarnarji ne marajo naših kolkov v razprodajo, ker jim ne „nesejo“, ali pa jih tržaški Slovenci ne zahtevajo. V prvem

slučaju ni to v čast našim tobakarnarjem. Nemarnost od strani občinstva pa je absolutno neodpušljiva. Ali tako vračamo družbi milo za drago — tisti družbi, ki toliko žrtvuje na naš narod ob periferijah?! Potrebe družbe so velike, da jih prispevki in darovi ne pokrivajo, a mi smo tako nemarni, da se ne pobrigamo, da bi kupovali vsaj po par narodnih kolkov.

Že čujem prigovore: „Radi tistih par vinarjev družba ne obogati!“ Zato pa odgovorjam: po par vinarjev od mnogih — mnogih narašča v lepo svoto. Če bi vsak Tržčan kupil po par narodnih kolkov, bi se to do dobro poznalo v družbini blagajni. Dragi rojaki! Prenezavedni, ali prenemarni, ali prekomodni smo, da bi vpraševali po narodnih kolkih! Celo tedaj jih nočemo kupovati, ko nam na kaki prireditvi prihaja kaka „sitna“ gospica. Kvečemu da kupujemo — pa le zato, da jo odpravimo — po... en kolek! To ni častno za nas tržaške Slovence! In naroden greh je, kajti pomislimo le, kaj bi bilo z našimi otročiči, kaj bi bilo z nami, ako bi ne bilo Družbe in nje pomoči! Pomagalno tistemu, ki nam pomaga!

Pa tudi podružnice naj bi storile več v tem pogledu, izlasti naj bi vplivale tudi na tobakarnarje, da bodo prodajali narodni kolek. Na rojakih pa je, da rabiyo te kolke ob vsaki priliki in da tako na neobčuten način izdatno množe Družbi dohodke! Evo, tudi to je eden načinov dela za narodno stvar za vse one, ki pravijo, da se ne smejo „izpostavljati“.

Kako je boljše? Prejeli smo: Boj, kakoršen že en čas divja po časopisih med tovarnoma kavinskih suragatov, med Kolinsko in Frankovo, je že prenapet, je že proti ukusu! Osobito od strani zadnje se pojavljajo strastni napadi. Tako ne more iti več dolgo, ker ravno glede tega se čisto sliši med ljudstvom nevoljno godrnjanje, torej prav želeli bi bilo, da se stvar zajezi čim prej.

Najenostavnejši način bi seveda bil, da se taki inserati — ki so narodnim težnjam v nasprotju — kratkoma odklanjajo. A tu bi nasleteli več ali manj na odpor pri tiskarnah, ker vsaka — umljivo! — stremi za tem, da pridobiva čim največ oglasov. Ker gre pa tu za narodni blagor v obče, je treba nekaj žrtvovati. Sicer bi pa bila za tiskarne kaj majhna izguba, osobito z ozirom na vpliv. Od par inseratov več ali manj v letu pač ni odvisen obstoj nobene tiskarne, najmanj pa tiskarn, ki so večjega obsega, ker navadno le te inserirajo.

Zavedno gospodinjstvo taka oznanila gotovo ne ovirajo — ona ve, kaj ji je storiti; a imamo, žal, še mnogo takih, ki so ali premalo ali celo nič zavedne, ali so že preveč navajene tuje trvdke in mislijo, da je izključeno, da bi mogla biti kaka druga — slovenska — primes tudi dobra, kamo-li še boljša! In baš na take gospodinjke imajo taki oglasi naravnost ogromen vpliv, da — kolikor ni dovolj, da sama greši — še druge zaveja in se izgovarja, češ: saj jo priporoča slovenski časopis!...

Poleg tega je pa žalostna resnica tudi to, da s priobčevanjem takih oglasov škodujemo tudi svojemu ugledu. Kaj pa, na primer, da se posreči Franckovi tovarni, ki je brezdvomno imenitno situirana, s časoma uničiti naše slovensko podjetje?

No, potem preneha naravnim potom inseriranje Kolinske, obenem pa tudi deloma Franckove tovarne. Nasprotno pa, da domače podjetje spevava, utrjevalo bi si svoj obstanek in bilo v položaju pogostejšega in temeljitejšega objavljanja. Torej ta „izguba“ za tiskarne bi bila do malega pokrita.

Morda daja, kakor Kolinska, tako tudi Franckova tovarna na leto v naše narodne namene kake svote, a to je le pesek v oči, ker že ne more drugače, ko vleče tako lepe kupčke denarja iz našega ljudstva. Nemški darovi Slovincem — če sploh so — so kaj redki in lahko vsak hip prestanejo, medtem ko bi od Kolinske tovarne, ki bi si — s tem, da vsi naši gospodje zahtevajo izključno le njene izdelke — gmotno stanje še bolj utrdila, lahko upali v trajnejše in izdatnejše podpore v prid naših obmejnih bratov itd. — brez pregodrnjane tujčeve miloščine!

Značilen način inseriranja: „Tovarna v Zagrebu, tovarna v Pardubicah“ — to vse se lepo sliši in je sila zapeljivo, v resnici pa je Franckova tovarna nemško podjetje, v nemški žep in nemške roke leti slov. denar — torej v množini brezkoristno.

Nikar ne mislimo, da bi Nemci bili v tem slučaju tudi tako kratkovidni — saj se nam morajo smejati! Po eni strani zidati, po drugi pa podirati, ne gre!

Merodajnim krogom v premislek. Sicer pa mislim, da imajo nekateri v obližju te stvari še kaj več povedati; torej, dotični, vendar že enkrat z besedo na dan!

Pripomba uredništva. G. dopisnik se nekoliko moti, ako meni, da so inserati le vprašanje tiskarn. Ne, to je tudi in v prvi vrsti vprašanje listov. Posebno za dnevnike, ki ne štejejo mnogo tisočev naročnikov in ki ne dobivajo nikakih subvencij je vprašanje inseratov — ekzistenčno vprašanje.

Saj se tako godi celo tudi tržaškim italijanskim listom, ki imajo vsakovrstnih podpor. Ob vsem sovražstvu proti Slovincem priobčujejo inserate slovenskih podjetij, tr-

govcev, obrtnikov in celo tudi toliko omraženih slovanskih bank.

Ce gospod dopisnik opozarja na škodo narodno podjetje ako moralo prenehati vsled konkurence, pa smemo tudi mi vprašati: ali ne bi bila škoda za narodno stvar, ako bi morala narodna glasila prenehati, ker bi jim — po odpadku dohodkov od inseratov drugorodnih tvrdek — zmajkovalo sredstev za pokrivanje ogromnih dnevnih stroškov?! Stvar je pač taka-le:

Pri dnevnih morajo inserati pokrivati gotov del stroškov. Dokler se torej slovenska javnost ne zave vrednosti reklame v toliko, da bodo mogli listi pokrivati dotično svoto od domačih inseratov, dotlej so jednostavno siljeni sprejemati oglase tudi od neslovenskih tvrdek. To je za nje vls major. Tega spoznanja pa v naši javnosti še ni, oziroma ga ni toliko, da bi naši ljudje hoteli trošiti za reklamo tako, kakor drugorodci. Pa tudi tisti del javnosti, ki inserira, je čudak. Pri nas v Trstu plačujejo „Piccolo“, kolikor zahteva, ne da bi z očesom trenili; nasproti slovenskemu listu pa se postavljajo na stališče: jaz sem naroden trgovec in zato je slovenskemu listu dolžnost, da mi gre na roko in da mi čim manje računa. In tako barantajo in barantajo, a če se jim ne vstreza, je strašna zamera.

Ti dobri ljudje pa ne pomislijo, da je list tudi narodno podjetje, ki zahteva absolutno gotovo svoto dohodkov, ako hoče ekzistirati. In to je še podjeltje, ki služi sicer brezplačno tisočerm potrebam narodnega življenja in snovanja. Toliko v bistrenje stvari. Pa brez zamere.

Naše bolezni. S Proseka: Kmetske razmere v zgornji okolici so, kakor povsod, težavne. Primanjkuje vedno vsega. Letos je letina sena in živeža še precej dobra, vina pa ne bo toliko, kakor je kazalo začetkoma. To pa radi bolezni na trtah. Zato bomo tudi prihodnje leto finančno šibki.

Dovolite, da se dotaknem tudi — slovenskih bolezni. G. državni poslanec dr. Rybář je na shodu dne 11. t. m. izvrstno govoril. Le škoda, da ne bo mnogo koristilo pri raznih kritikih. Oni bodo tudi nadalje stresali stitnosti in — nič delali. To je naše zlo, naša slovenska bolezen. Vsakdo le hvall svojo stranko in svoj list, mesto da bi vsi skupaj odpravljali nedostatke in napake v našem narodnem življenju. „Delo“ kritikastrov pa mora biti na veselje — Nemcem in Italijanom. Mi se moramo boriti za ljudsko šolo, oni pa snujejo svojo fakulteto v Trstu.

Kaj mari tem slovenskim strankarjem, če tudi vse vrag vzame! Da je le propaganda za stranko! Ti fanatiki strankarstva so prava in nevarna slovenska bolezen!

Res je, da smo mal narod. Toda tudi i in pol milijonskemu narodu ne bi trebalo toliko beračiti za ljudsko šolo, ako bi bil složen v zahtevanju. In ker nimamo ljudskih šol, je vprašanje, kdaj bodo mogli tržaški Slovenci pošiljati svoje otroke naravnost na gimnazijo ali realko? Ob sedanjem cepljenju Slovencev utegne dotlej steti še mnogo vode v morje. Potem pa naj mislimo še na visoko šolo! Oh, kako to boli vsakogar, ki res želi svojemu narodu kulturnega napredka! Ko bi se le našel med Slovinci mož s potrebno avtoriteto, da bi združil Slovence v jedno falango v boju za skupna prava! Tacega misije čakamo. Saj imamo dovolj mož, bistrih in učenih, ali mi bi potrebovali — moža! V sedanjem kaosu, brez skupne vodilne avtoritete, pa lezemo niže in niže. To je naša bolezen. Najprej izgubimo — če bo ta naša politična zmešnjava nadaljevala — Koroško, potem Štajersko, za to pride na vrsto naša lepa Gorenjska in val se potem razgrne tudi preko našega Primorja.

Ljudstvo je tudi krivo, ker je tako nezavedno in politično nevedno, da ne sluti nevarnosti. In zopet ni krivo, ker na vse zadnje ni njegova krivda, da je nezavedno in nepoučeno v političnih stvareh. Če bi stvar ne bila tako neizrečeno žalostna, mogli bi mi Tržčani občutiti nekako zadoščenje. Koliko smo bili zasmehovani od vseh strani radi naše pretvezno „solzarske“ politike. Danes pa bi morali Slovenci Boga hvaliti, ako bi bilo naše ljudstvo v narodnem pogledu povsod tako malo — solzarsko, kakor je ravno na tržaškem ozemlju. In kako vse drugače bi bilo tudi z našim narodnim gospodarstvom, ako bi vsi — mesto da se koljejo med seboj in medsebojno diskreditirajo in slabe vse naše gospodarske institucije — delali združenimi silami za utrjenje našega poljedelstva, za povspesevanje naše obrti, za razvoj naše trgovine, za jačjenje naše denarne organizacije — brez vsacega ozira na politične namene —, da bi nam laglje preskrbljale osebni in hipotekarni kredit!

Vsa ta jamstva narodove blaginje, narodnega obstanka in narodne bodočnosti se žrtvujejo žrelu strankarskega fanatizma in egoizma. To je naša velika bolezen, ki nas mora položiti v narodni grob, ako se ne pojavi skoro — pravi zdravnik!

Petletnica NDO. NDO priredi ob priliki petletnice obstoja v nedeljo dne prvega septembra t. l. veliko slavnost po sledečem sporedu:

Ob pol 10 dopoldne sprejem Ljubljancov na južnem kolodvoru z godbo in zastavo; od tam pred „Narodni dom“, kjer se vrši ob 10 dopoldne velik manifesta-

cijski shod z dnevnim redom: Petletnica NDO. Popoldne se vrši v društveni dvorani NDO kongres, ki prične ob 1. Ob 3 obhodu izpred „Narodnega doma“ z godbo in društveno zastavo proti konsumnemu društvu „Jadran“ pri Sv. Jakobu, kjer se vrši točno ob 4 pop. velika ljudska veselica z godbo, petjem, plesom, srečolovom, tombolo itd. Na tej veselici se razvije zastava zidarske skupine NDO. Strel naznanil razvite zastave. Prižigali se bodo tudi umetni ognji. Na sporedu so tudi govori. — Te slavnosti se udeležijo razni ljubljancani, ki pridejo v Trst s posebnim vlakom, zastopniki narodnega delavstva iz Pule, Gorice, Ajdovščine, Volosko-Opatije itd.; nadalje zastopniki vseh narodnih strokovnih organizacij na slovenskem jugu.

Slovensko delavstvo mesta in okolice! Petletnico slavimo letos, petletnico organizacije, ki se poteguje za interese jugoslovenskega delavskega ljudstva. In prišli bodo ta dan zastopniki nar. delavstva iz vseh jugoslovenskih pokrajin, da počaste in izkažejo simpatije NDO. Pa tudi zato pridejo, da se z nami vred navdušijo za nadaljne boje. Za to je potrebno, da se na dan 1. septembra zberemo vsi skupaj. Delavstvo vseh strok! Agitiraj z vso verno, da proslavimo ta dan dostojno! Nobeden naj te dni ne miruje, kajti dela je mnogo! Na noge torej! Osrčite se!

Vojaški nabori. V sredo je bilo pozvanih pred naborno komisijo 216 vojaški dolžnosti podvrženih Tržčanov in tujecev.

Od Tržčanov sta bila potrjena dva, in sicer eden za armado in drugi za domobranstvo. Eden je bil poslan na opazovanje v garnizijsko bolnišnico.

Od tujecev je bilo potrjenih 6 za mornarico in 50 s pridržano določitvijo.

V garnizijsko bolnišnico je bilo oddanih 6 nabornikov.

Včeraj je bil zadnji dan nabora za Tržčane. Potrjeni so bili: 1 za armado, 1 za domobranstvo in 1 za mornarico.

Od tujih nabornikov je bilo pozvanih 200, prijavilo se jih 158, od katerih je bilo potrjenih 42 in sicer 39 s pridržano določitvijo in 3 za mornarico; eden je bil poslan v vojaško bolnišnico na opazovanje.

V vsem je bilo pozvanih dosedaj pred naborno komisijo 1816 Tržčanov in tujecev; od teh se jih je predstavilo 1613. Od Tržčanov je bilo potrjenih 342 in sicer 248 za armado, 72 za domobranstvo, 10 za rezervno in 11 za vojno mornarico. V garnizijsko bolnišnico je bilo poslanih 57. Od tujecev je bilo potrjenih 98 in sicer 9 v mornarico in 89 z pridržano določitvijo, 7 jih je bilo poslanih v opazovalnico v vojaško bolnico.

Tržaška mala kronika.

Trst, 22. avgusta 1912.

Mlad je začel. Včeraj jutro je bil aretiran komaj 14 letni deček Alojzij Kavčič iz Gorice, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji 335. Prejšnji večer se je namreč tičeek vthotapil v dvorišče hiše št. 6 v ulici Farneto, ter se pustil zapreti v dvorišče. Tekom noči je hotel malopridnež ulomiti vrata, ki vodijo iz omenjenega dvorišča v neko trgovino jestvin, kar se mu pa ni posrečilo. Potem je prerezal neko mrežico v oknu ljudske kuhinje Egidij Calsutti-ja z očividnim namenom, da bi ulomil in kaj ukradel. Pa tudi to se mu ni posrečilo. Policija je dognala, da mladega ulomilca ni bilo že štiri tedne domov.

Ukradena kava in aretiracije. V sredo popoldne so bili aretirani na trgu Sylos sledeči individui: 42 letni Fran Fonda, 42 letni Fortunat Basiatti in 32 letni Romeo Primosich vsi iz Trsta, 36 letni Ivan Barbariol iz Rovereta (Videmska pokrajina v Italiji) in Peter Barbariol od Istotam. Vsi aretiranci so obdolženi, da so že dlje časa vsak dan ukradli po nekaj kave iz skladišča špedicijske tvrdke „Adriatica“.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi prihodnjo nedeljo, 25. avgusta t. l. domačo veselico. Na vspredu je petje in godba. Pri igri sodelujejo bivši igralci Slovenskega gledališča v Trstu. Po vspredu prične ples, ki bo trajal do 11. ure. Lepa prilika je tudi Tržčanom, da posetijo to veselico v prijaznih Barkovljah, ker imajo ugodno zvezo s tramvajem in v mesto se lahko vrnejo z zadnjim, ki vozi iz Barkovlj ob 11.30.

Na svidenje v Barkovljah v nedeljo, 25. t. m. ob 5½ popoldne.

Tržaško koles. društvo „Balkan“ priredi v nedeljo dne 1. septembra t. l. veliko slavnost na Opčinah v obširnem prostoru g. Drašček. Začetek slavnosti ob 4 pop. Ples do polnoči. Slavnostni govor bo imel velespoštovani g. Štefan Ferluga, dež. posl. in vodja šole na Opčinah. Dosedaj so priglasi sodelovanje sledeča društva: 1. Pevsko društvo „Zvon“ Opčina, 2. Pevsko društvo „Hajdrih“ Prosek, 3. Kolesarsko

društvo „Danica“ Gorica, 4. Kolesarsko društvo „Sokol“ in „Orao“ Zagreb, 5. Klub slovenskih biciklistov Ljubljana, 6. Klub slovenskih biciklistov Rudolfovo, 7. Ciklo-klub „Split“ Split Dalmacija, 8. Svira pro-seška narodna godba.

Nar. del. organizacija.

Obrtniški pomočniki! Ali ne vidite, kako se dandanes združujejo vsi stanovi? Vse se organizira, da na podlagi združitve doseže zboljšanje svojega položaja. Ako se združujejo bogati tovarnarji, ako so že vsi delodajalci spoznali, da je le v organizaciji moč, morate spoznati to tudi vi, obrtniški pomočniki. Ampak tega spoznanja ni med vami; razkropljeni ste! Manjka vam maršičesa. Posebno pa obrtne šole v slovenskem jeziku. Za to pa imajo tudi vsako boljše mesto Nemci in Italijani, ker imajo obrtne šole v materinem jeziku. Pa kaj mislite, da se bodo drugi potegovali za vas? O ne! Sami morate zahtevati, česar trebate. Pa so še druge stvari! Tako na pr. glede plače, ureditve delavnega časa itd. Tudi v tem oziru se morate sami poprijeti dela, če hočete, da bo boljše. Kako pa? Strnite se skupaj! Vpisati se morate v društvo, v organizacijo, da tam dobite potrebno znanje. Storitve to nemudoma, kajti čimprej, tem bolje.

NDO priredi, z ozirom na navedeno, v nedeljo dne 25. t. m. ob 10 dopoldne važen sestanek kjer se natančno pogovorimo. Na sestanek so vabljeni vsi obrtniški pomočniki: krojaški, čevljarški, pekovski, mizarški itd., torej vsi, kolikor jih je pač v Trstu, ki se prištevajo slovenski narodnosti. Sestanek se bo vršil v društveni dvorani, ulica Sv. Franciška 2.

— **Strokovno tajništvo NDO.** Na zadnjem shodu delavcev tehničnega zavoda pri Sv. Andreju izvoljena deputacija naj se blagovoli udeležiti važnega posvetovanja, ki bo danes ob 8 zvečer v konsumnem društvu „Jadran“ pri sv. Jakobu.

— **Skupina mestne plinarne NDO** sklicuje za danes ob 6 zvečer važen sestanek v društvenih prostorih, ulica sv. Marka 19. Ta sestanek je velevažen. Uprava mestne plinarne odpušča slovenske delavce, ne pa renjikocev, akoravno so slovenski delavci dalje časa uslužbeni v tej tovarni, nego renjikocev. Predmet je torej važen. Treba je, da ukrenemo potrebno, da se vse te napravnosti — odpravijo.

Pridite vsi! Tudi nečlani naj pridejo! — **Centralni odbor NDO** sklicuje za soboto ob 8 zvečer važen sestanek v društveni dvorani ulica Sv. Franciška št. 2. Člani, pridite na ta sestanek v častnem številu!

— **Opozorjamo**, da se bodo vozni listki za „ponesrečeni“ izlet v Gorico sprejemali nazaj samo do nedelje. Kdor listka do nedelje ne prinese, bo sam kriv, da ne dobi denarja nazaj. Zakaj biti tako zanikern? Že 1 mesec razglašamo in še ni — nič. Povedali smo, da NDO nima dobička, če se listek ne vrne, temveč železnica. Ali hočete res vlado podpirati? Tisto, ki je izlet prepovedala.

— **Delavci, tovariši!** Nabavite si društvene znake, ki se dobivajo v uradu NDO, ulica Sv. Franciška 2 po 50 vin. kos.

— **Tečaj NDO.** Kdor se želi vpisati v tečaj, ki ga uvede NDO začetkom meseca oktobra, naj se blagovoli vpisati takoj v uradu NDO ulici sv. Franciška št. 2 in sicer nemudoma. Ta tečaj bo velikega pomena za vse one, ki se žele izobraziti; zato naj nihče ne zamudi te prilike.

— **Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč** vabi vse odbornike in namestnike na izredno sejo, ki bo danes ob 7 in pol zvečer v društvenih prostorih. Ker je dnevni red zelo važen, se prosi da se v obilnem številu udeležijo.

— **Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč** priredi v nedeljo, 25. t. m. veselico v „Kons. društvu“ v Rojanu. Na sporedu je: godba, petje, ples itd. Začetek ob 4 popoldne. Vabimo tem potom vse tržaško slovensko delavstvo, da se udeleži te veselice. Skupina uslužbencev c. kr. glavnih skladišč se nahaja pod okriljem NDO, zato je dolžnost vseh članov NDO, da agitirajo. Prosimo torej!

— **Godbeni odsek NDO** si je izvolil na izrednem občnem zboru sledeči odbor: R. Šorn, predsednik, D. Kapelj, podpredsednik, A. Pirjevec, tajnik, L. Pegan in V. Zega, blagajnika, A. Babič in J. Vodopivec, odbornika, namestnika: Kolombin A. in Tence L., pregledovalca računov: Ortoglio Fran in Grižina Drag. Vse prijave, ponudbe, pogodbe sprejema edino R. Šorn, predsednik godbenega odseka NDO, ul. Sv. Marka št. 19, na katerega naj se naslavlja vsa pisma. Vse druge pogodbe so neveljavne in nične. Godbenike se prosi, da zahajajo točno k vajam. Društvena dvorana se nahaja v pritičju hiše št. 19 ulica Sv. Marka.

— **Zidariji!** Dne 1. septembra se razvije vaša zastava. Zastava je zelo lepa in

Dr. PEČNIK

je od 15. julija do 10. septembra odpotoval in ordinuje na BLEDU (Gorenjsko) dvorec Titania.

— NUOVO —

Hôtel Provinciale

(Novi deželni hotel)

Trst, largo Santorio 4 (Farneto).

40 sob, električna luč, ves komfort, stroga snaznost. — Cene zmerne.

ALOJZIJ SKERL.

V DOBROZNANI

gostilni RIGOLETTO

v Trstu, ul. Barriera št. 40

točijo se dalmatinska, isterska, furlanska vina, nadalje vermut, marsala itd. ter pri ljubljeno pivo Puntigam. — MRZLE JEDI

LUIGI CORSICH, lastnik.

Bogomil Pino

== urar in zlatar ==

Trst, ulica Vincenzo Bellini št. 13

naproti cerkvi sv. Antona novoga

Bogat izbor ur vsake vrste, kakor tudi uhano, prstanov z dijamanti in bres dijamantov, ženske verižice, zlate in srebrne na moške, vse po konkurenčnih cenah

Zaloga moke iz prvih mlinov. :

JOSIP VATOVEC - Trst

ul. Sette Fontane 834 (vogal Donadoni)

priporoča cenj. občinstvu svojo

pekarno in sladničarno

v kateri prodaja ves dan svež kruh in sladčice

vse izdelano z zdravstvenim elektr. strojem.

Vsakvratni pre-pečenč, biscolini

Zdravilno pivo dvojnega kvasa

Vali zdravniki ga priporočajo.

Odlikovano na : 7 razstavah. :

S. STEFAN

Odlikovano na : 7 razstavah. :

Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo št. 32. — Telefon št. 2201.

Mnenje g. dr. J. Mihočinovića-a

KRIŽEVCI

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Bila je ena najsrečnejših idej, ki se je tudi uresničila, združiti dve dragoceni zdravili: kliniski alkaloid z železnim elementom v taki sestavi Železnato Kina-vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo), ki ne samo vrne bolniku zdravje, temveč mu tudi dela veselje pri jemanju.

KRIŽEVCI, dne 2. marca 1910.

Dr. J. MIHOČINOVIĆ.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALCANTON - TRST

Predno kupujete, morate vsi obiskati dobroznano trgovino narejenih oblek

Vittorio Piscur, Trst

ulica Arcata 1, zraven gost. „All' antico ussaro“.

NB. Prosi se, da se trgovina ne zamenja z drugimi.

POZOR VSI!

POZOR VSI!

Vsem : gospodinjstvom
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda

boste lahko ponosni na njo. Dne 1. sept. se lahko malo oddahnete, kajti veliko je bilo vaše trpljenje; spominjali se boste na tiste čase, ko so od ene strani podjetniki, od druge pa socialni demokrati pritiskali na vas. Toda samo en dan bo dan veselja, potem bo treba zopet na delo, ker se nahajate v stiski, iz katere vas reši le vstrajen boj. Boj, dokler ne zmagate popolnoma.

Vesti iz Goriške.

Kolesarsko društvo „Solkan“ v Solkanu priredi v nedeljo, dne 25. t. m. ob 5 pop. pred gostilno g. Ant. Možetiča javno tombolo z dvema dobitkoma, in sicer cinkovina K 100, tombola K 200. Karte se prodajajo po 40 vin. kos.

Solkanski fantje priredijo v nedeljo dne 25. t. m. ob 4 pop. običajni javni ples Sv. Roka na vrtu gosp. Al. Možetiča (med tombolo Kol. dr. „Solkan“ se ples ustavi.) Posamezni listki se prodajajo po 20 vin., 6 listkov 1 K.

Iz Anrovega pri Kanalu: Dne 15. t. m. pop. se je leta 1827 rojeni Stefan Markič iz Anrovega vračal iz Kanala domov. Markič se je vdeležil vojen v Italiji leta 1848 in 1849 pod slavnim maršalom grofom Radeckim. Truden od enournih hoje in starosti je na severni strani Anrovega sel na parapek mosta z namenom, da se odpočije. Najbrže pa je tu zaspal, in je v spanju omahnil ter padel tri metre globoko v potok pod mostom na kamenje. Vsled padca je zadobil na glavi dve smrtonosni rani. Reže je ležal na mestu nesreče približno eno uro, preden so ga opazili mimo idočji otroci. Zatem so ga prenesli z mesta nesreče (ki je oddaljeno 10 minutov) v njegovo revno stanovanje, kjer je tri četrt ure kasneje v Gospodu zaspal.

Pogreb, ki se je vršil dne 17. t. m. predp., je bil slovesen in vojaškega lica. Pogreba se je udeležilo vojaško veteransko društvo iz Kanala korporativno z zastavo pod poveljstvom g. načelnika Bajta in vsa c. in kr. lovska četa št. 7 z gg. častniki, ki je označenega dne imela tukaj vaje in sicer ravno tamkaj, kjer je veteran Radeckega ponesrečil. Tako je imel pogreb lica v vojni padlega junaka.

Na pokopališču je imel g. podpolkovnik Štafer tako pretresljiv govor, da so oči navzočih solzele.

Ženska C. in M. podružnica v Sežani priredi v nedeljo dne 25. t. m. občni zbor v „Citelnici“ točno ob 2. uri popol. Vabi uljudno vse čislane članice in vse druge prijateljice naše prekoristne družbe, ker je obč. zbor posebne važnosti. Važen, ker odide iz Sežane dolgoletna, delavna in blaga predsednica podružnice, g. Anica Bajčeva. Vsled njenega odhoda nastane v podr. praznina, ker se vsakdo brani dela in odgovornosti. Gotovo je vsaki narodni dami na tem, da naša podružnica ne propade, ampak, da napreduje. — Zato pridite na občni zbor vse, ki Vam je ljuba in draga naša največja dobrotnica, družba sv. Cir. in Metoda.

Vesti iz Istre.

Pripravljalni odbor za osnutje „Kmetijske organizacije na Koprščinu“ sklicuje sestanek v Čezarjih za dan 25. t. m. ob 4. popol. Vabljeni so tudi vsi rodoljubi, ki se zanimajo za stvar.

Iz Boršta. Ako je nedeljskega izletnika doletelo na izletu veselo iznenadenje, ljubo presenečenje, koliko veseljem srcem se vrača domov, koliko rajši se spominja krašnih ur. A v nedeljo 25. t. m. lahko vsakega doleti tako veselo iznenadenje. Tega dne priredi namreč „Vzajemno društvo za zavar. goveje živine v Borštu“ javno tombolo z lepimi dobitki. Lepa gnjat in precejšna mera dobrega vinca — eh, srečno omizje, ki bo deležno teh „darov božjih“. — A tiste, ki ljubijo ščetinca, bo gotovo „vlekli“ lepi prešči. Druge bo spet zanimala lepa telica, a vsak vinogradnik bi z veseljem oprtal lično, novo škropilnico. A vse to bo tako po ceni! Saj stane posamezna srečka le borih 40 vinarjev. Zraven tega bo sviral vrla Ricmanjska godba in nastopi domači pevski zbor. Za srbeče pete pa bo po tomboli ples.

Tižaški izletniki, okoličani, Brežani! Pridite vendar v nedeljo v Boršt! Ne bo Vam žal, saj tudi tisti ki ne dobi, bo odhajal z zavestjo, da je pomagal dobri in koristni stvari do vspeha. Na veselo svidenje!

Druge slovenske dežele

O grozni rodbinski tragediji na Bledu nam pišejo od tam: O umoru nedolžnih otročičev se na Bledu še mnogo govori. Se v velikih mestih kjer živi na milijone ljudi, so taki grozni čini nekaj jako redkega. Tolikobolj pa, če se je tak slučaj zgodil v tako mirnem in moralno nepokvarjenem kraju, kakor je ravno ta. Procesije ljudi iz bližnjih in daljnih krajev so hodile kropit ta nedolžna trupelca, ki so ležala eno tik družega; obleke so visoko okrog vratu skrivale grozne rane in te rane zadala jim je lastna mati v hipu blaznosti! Še speče vzela jih je iz postelje enega za drugim, prerežala jim vratove in dela jih zopet v posteljo ter pokrila z rjuho. Na tleh

so bili potoki krvi; večji šestletni fantič je imel dvakrat zarezo, kar priča, da se je skušal revček braniti. Trije so bili porezani na levi strani, a eden pa na desni strani vratu.

Ko je prišel mož domov — poslala ga je k jutranji maši v Dobravo — našel je ta grozni prizor; žene pa nikjer. Nekateri pravijo, da so jo videli, ko je šla proti jezeru, drugi pa v gore, a drugi dan je ljudska fantazija že segla tako daleč, da so govorili, da so jo našli obešeno v zvoniku na otoku. Nič ni na tem resnice, ker do danes, jo še nobeden po groznem umoru ni več videl.

Včeraj ob 4. je bil pogreb teh nedolžnih otročičev. Spremljalo je spreved 5 duhovnov, zdraviliška godba je igrala tri komade, pevski zbor je pel žalostinke, in velikanska množica ljudi je s solznimi očmi, katere so pričale tugo in žalost v srcu, molče korakala za rakvami. Obupan oče vozil se je tudi za njimi — kaj je njegovo srce čutilo v tem času pač nihče ne more povedati.

Položili so jih v skupen grob, ki je bil v kratkem ves posut s cvetlicami. Letoviščniki so v tem bitkem trenutku pokazali svoje sočutje s tem, da so pripomogli k tako lepemu sprevedu. — Kje se nahaja sedaj ona revica, ki ni odgovorna za svoje tako grozno dejanje, nihče ne ve; morda leži kje globoko v propadu, ali na dnu jezera.

Mati nesrečnice — pravijo — da je bila 10 let v norišnici v Ljubljani in tudi ta je večkrat kazala take znake, radi katerih so marsikateri svetovali, naj bi jo poslali v norišnico. Mož se je branil in prikrival to nesrečo; drugače pa se jim je godilo dobro in zakonska sta se dobro razumela. Sedaj je pa konec vsega! Pravijo, da je mož tako potrt in obupan, da se je bati zanj. Bog mu daj moči, da prinese!

Tujec se želi seznaniti z gospodično ali mladovo vdovo v svrhu ženitve. Ponudbe pod „Tujec“ na Inzeratni oddelke Edinosti. 1414

Gostilničarji in trgovci z vinom sedaj je še čas, kdor potrebuje dobro, belo vipavsko vino! Možno ga je dobiti le še pri Francu Baša št. 272 v Vasi na Šaksidu pri Dornbergu; kdor bo prvi lahko ujame še kakih 80 hl; cena po dogovoru. Kupci se lahko tudi obrnejo pismeno ali ustno na Matijo Paniča, Barkovlje pri Trstu št. 298. 1719

Vino. Kletarstvo v Pobegih ima še na razpolago raznih vrst vin in sicer refošk, brgunder, raznih belih cenejših in domačega tropinovca. 1753

Naznanja se slavnemu občinstvu, da se otvori v soboto dne 24. avg. nova gostilna Konsumnega društva pri državnem kolodvoru v ulici Lazzaretto vech'io št. 31. Vabljeni so vsi znanci in prijatelji, a posebno člani za ustanovitev odbora. Gostje dobrodošli. Priporočamo se uljudno — Pripravljalni odbor. 1756

Takoj se odda velik prostor za skladišče lesa v rajem. Pojasnila daje: Paul, ulica Fabio Severo 28, zraven vojaške bolnišnice. 1757

Igralca na glasovirju za zimsko sezono plešnih vaj se išče. — Ponudbe s pogoji na upravo Edinosti pod „Glasovir“. 1758

Učenca vajenega v trgovini jestvin sprejemem takoj. Naslov pove Inzeratni oddelke Edinosti. 1759

Resnica. Opozarjam Vas, da se sami pripravite na one posledice, ki ste jih pisali moji soprog. Na svidenje danes ali jutri. Kozurca. 1760

Soba meblirana, zračna v novi hiši pri slovenski družini se takoj odda, eventuelno s hrano. Via Cunicoli št. 13, IV. nad. vrata 13. 1761

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7. 4444

Sprejme se prodajalka za tobakarno, prednost ima če s kavcijo. Ponudbe Edinosti pod „Prodajalka“. 1746

Kupim stara zobovja po visoki ceni. Ulica G. Vasari 19, IV. desno. 12-2, 6-7. 1747

August Höll
via Station 35.
Velik izbor Placque-verifio garantiranih in privetkov. Napravilni in zapestnice. Zlate, srebrne, nikelnaste in jeklene ure. Regulatorji iz prvih tvornic „Zenit“ in „Omega“. Poprave z garancijo enega leta. Gramofoni in plošče vseh vrst.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST
žgalnica kave
TELEFON 1743.
Najboljši vir za dobivanje pečene kave

ČEVLJARNICA
Valentin Čeh
Trst, ul. G. Carducci 40.
Prodajalna s delavnico vsakovrstnega obuvanja za moške in ženske ter otroke.
SPREJEMAJO SE NAROČILA PO MERI.
Cene zmerne. Svoji k svojim!

Mehanični zavod za cementno industrijo

ARTURO MAYER, Tržič (Monfalcone)

z uradom v Trstu, ulica S. Carlo 2 (TELEFON št. 20-93)

proizvaja in prodaja po konkurenčnih cenah

Polne in prevrtane skaline, cevi za kanalizacijo in za dovode in odvode, krovne skrli, stopnjice itd.

Ploščice za podove, enobarvne, risane in za terase. Zelo močni kamenčki za tlakovanje. — Koncesijonirane posebnosti:

Brušene ploščice za preylako in ploščice iz bisernice.

Kletarstvo pri Pobegih

vpisana zadruga z omejenim jamstvom vabi na

VI. glavno skupščino

ki se vrši

v soboto, dne 31. avgusta t. l. ob 6 zvečer

v lastni kleti pri Pobegih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva in prečitavanje zapisnikov zadnjih občinih zborov.
2. Poročilo nadzorstva in potrjenje računov za leto 1911—1912.
3. Določba porabe čistega dobička.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi

NAČELSTVO.

Alojzij Boik

Trst - ulica Belvedere št. 3 - Trst

Trgovina delikates,

kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. Blago vedno sveže in prve vrste.

Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom

Radi preselitve

je na prodaj vse obstoječe blago v trgovini

VALERIANA POUHSTA jun.

ulica S. Antonio 2

po znižanih cenah. — IZBOR predmetov za gospe in gospode, kakor tudi umetnin in galanterij.

Aristide Gualco - Trst
via S. Servolo 2. — Telefon 329, Rom. VI.
Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cevi in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.
Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.

A. SBOGAR kovač, mehanik in elektrotehnik - z delavnico za nikliranje, posrebranje, bakranje itd. itd.
Trst, Via Gaetano Donizetti 5. - Telefon 126, Rom. IV.
Popravlja priprave za točenje piva, motorje na gas in bencin, sesalke, šivalne stroje, motocikle, bicikle in izvršuje druga dela, ki spadajo v stroko mehanikov, priprave za električno razsvetljavo, električne motorje in vzdigovalnice, električne zvonce, telefone in vsako delo elektrotehniško. - Zalega žarnice, stekel za gas in elektriko in drugih predmetov.

Tržaška posojilnica in hranilnica

V lastni hiši. registrirana zadruga z omejenim poročtvom. Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).

Krasne vloge sprejema od vsakega, če tudi al od 100. 4 1/2 %
jih obrestuje
Brentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daje na vključbo po dogovoru. Na menjice po 6%, na zastave
Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.
Poštno-hranilnični račun 818-004.

Ima najmodernejše urejene varnostne celice za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne plošče, s katerimi se najzgodnejše navaja itediti svojo dečo.

Ges. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà

v TRSTU

ustanovljena leta 1838.

Zavarovanja proti škodi, povročeni po ogažu, strelu in eksplozijah.

Zavarovanja steklenih tabel proti razbitju.

Zavarovanja proti tatvini z vlomom.

Živiljska zavarovanja v najrazličnejših kombinacijah.

Delniška glavica in rezerve dne 31. decembra 1911

Delniška glavica (pop. vplačana) K 10.000.000 —

Statutarni rezervni zakladi 5.000.000 —

Posebna rezerva dobička 2.000.000 —

Razpoložljiva rezerva 3.000.000 —

Izredna rezerva za škodo 1.000.000 —

Pomožna premijska rezerva 2.000.000 —

Rezerve kurznih izpreminjevanj 1.472.022 66

Premijske rezerve in prenosni življenskih zavarovanj 128.397.539 05

Premijska rezerva zavarovanj proti elementarnim neizgodam 11.411.590 17

Rezerve za višjo škodo 4.713.482 61

Skupaj . . . K 168.994.604 43

Stanje zavarovalne glavice na življenje (31. 12. 1911) K 503.251.645 75

Odkar obstoja družba je bilo v vseh branah izplačano na škodah K 726.197.869 34

Zastopstva v vseh deželnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

Salumeria - Buffet

Trst, via Carlo Ghega št. 8.

Vsakovrstno prekajeno meso, kuhano in surovo. Izvrsno vino, črno in belo.

Prvovrstno pivo.

Priporoča se za obilen obisk

JAKOB VOLPIN.

Pri zdravju + Alla Salute

GIOVANNI SAMBO

TRST - borzni trg št. 14 - TRST

(zraven kavarni Francaise)

Pod vodstvom GUSTAVA GÁLA.

Higijenski predmeti tuat po kron 2, 4, 6, 8, 10-16.

Discretne pošiljave na deželo, poštnine prosto, če se pošlje denar naprej. Nadalje: elastične nogavice in obveze za skrčene žile, pasovi, suspensorji, vzrasnaki. Predmeti za bolnike. Vsakovrstni predmeti iz gumijs, pete, rjuhe iz gumijs, pokrivala za kopeli, banje in posode, cevi iz gumijs, irigatorji itd. ud

Nepremočljivi, pristni angleški površniki

Konkurenčne cene po meri. Konkurenčne cene.